SỐ THỨ 1558 — NGÀY THỨ SÁU 26 MAI 1922 — GIÁ BÁN MỖI SỐ

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ: 0$02

	HANOI						
	Hanoi	Hanoi et les localités où il y a un bureau de poste	Indochine	Union postale	Etranger	Hanoi et les localités où il y a un bureau de poste	Etranger
Một năm. .	6$00	6$80	6$30	6$30	6$60	9$00	»
Các lăng và	»	3.00	5.00	5.00	9.00	»	»
Các công-sở	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	4.50	»
Sáu tháng. .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25	»
Một tháng. .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75	»

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHAM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-VĂN-LOẠN

Adresse télégraphique: TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m066 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel . . . »
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$16 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

NGỰ-GIÁ ÂU DU

(Của viên phóng-sự riêng của bản quán gởi ra)

Tourane ngày 21 Mai

Ấng ngày 24 tháng tư, 20 Mai 1922 các cuộc lễ nghi chực « Cung nghinh Thánh-giá » đón đô đều đã bái liệt chỉnh tề, trước mặt tòa Đốc-lý lúc bấy giờ hòa thành một cõi trùng-lâu điệp các, cung điện ngụy nga, cảnh tráng lệ, về uy nghiêm, thực đề xứng đáng, là một nơi của hai chánh phủ và cần vạn dân lòi kính Đức Đại-Nam Hoàng-Đế.

Gần đến lúc 10 giờ, là khi trên bộ dưới thuyền, tự quan chỉ dân, ai nấy đều đương chăm chỉ ngóng trông, thì một đoàn xe lửa đã từ từ từ hướng bắc chạy đến, trước đầu máy một lá Quốc-kỳ sắc vàng chói lói lượn theo chiều gió dương cỡ vũ phiên dương, lại có hai giải vàng dài phủ phê như một đôi hoàng long vẫn vít mũa mây trước xe để ra hiệu cho quan dân biết rằng ngự giá đã lới nơi vậy. Một tiếng lệnh thứ nhứt nổ vang khiến cho muôn người đều khởi kinh. Trong các bản bái hạ, chuông trống nhĩ-nhạc nhứt tề lẫu cử. Tiếng kèn chào nỗi hiệu, ba hàng lính tập bồng súng, các quan võ tuốt guơm. Vừa đúng 10 giờ thì đoàn ngự xa đình trú ngay trước cửa tòa, ngài ngự cùng quan Khâm-sứ xuống xe, thì đã thấy quan chánh phó đốc-lý Đà-nẵng hợp với quan Công-sứ Quảng-nam mặc lễ

Đông cung Hoàng-thái-tử

ban bắt tay đáp lễ, liền có 4 tên lính tinh dàng 4 chiếc tàn vàng đến che hầu. Bạo binh thì quân-lệ chào ngài lần thứ hai, ngài ngự lại ban giờ tay đáp lễ, rồi cùng với quan Khâm-sứ đi thẳng lên lầu. Ngài đi trước kế đến Đức Bảo-cung, đến quan Đông-các, quan Lục bộ thượng-thư, đến văn võ bách quan cứ theo thứ tự tiến vào, rồi sau đến quân lính đài tải các đồ hành trang ngự dụng.

Hoàng-Thượng lên lầu an lọa ngài vàng rồi thì Ngài tiếp lễ yết kiến của các qui-quan. Đến quan tổng-đốc Quảng-nam mặc đại triều tiến dẫn tám viên phủ huyện mặc lễ phục vào bái yết. Đến các quan viên, các thân hào thành phố vào bái yết. Đến các hưu quan vào bái-yết. Xong lễ bái yết rồi thì đều lễ các quan Đình-thần, các bà mang-phụ, các bà nữ quan vào chầu thỉnh an. Đến các quan lính thân ở tả hữu trực kỳ; các quan lính thủy, các thân hào và các nhà kỹ-nghệ thương-mại ở Bắc-kỳ vào bái yết thỉnh an và cung chúc ngài khải loan thượng-lộ. Các cuộc lễ nghi tuyên-diễn trót giờ mới các thành, vì các quan lại đến chầu đông lắm, cứ kể số các quan ở Kinh-đô vào hộ giá cũng đã ngoại trăm rồi, một chuyến xe chiều 23 và một chuyến sáng 24 đã chật hết cả chỗ ngồi, đến chuyến xe riêng cũng hãy còn các quan nhiều lắm. Trong tòa Đốc-lý rộng lớn như thế mà đến nỗi chen chân không lọt, chỉ thấy một màu xan xát, cầm y kim bội, với phẩm phục nhà-bái.

Trưa hôm ấy, Hoàng thượng ngự-thiện tại tòa Đốc-lý. Trong tòa có thiết đại yến diên đãi Ngài ngự, quan Khâm sứ cùng qui phu nhân. Đức Đông-cung Hoàng-thái-tử, quan chánh Đổng-lý văn thơ phòng, Đức ông Tuyên-hóa quận vương, quan Đốc-lý cùng qui phu-nhân, Đức ông Bảo-ân quận-vương, quan công-sứ Thừa thiên cùng qui phu-nhân, quan Đoàng-các đại học-sĩ, quan công-sứ Quảng-nam, quan Đông-lý Thương chánh, quan Công-bộ thượng-thư, quan phó đốc-lý, quan Đô-thống, quan công-sứ và quan tổng-đốc Quảng-nam, cùng các qui quan khác tất cả là 24 vị.

Đến 3 giờ chiều 1 ém một khắc, là khi đã trông thấy tàu Porthos, thì Hoàng-thượng cũng vừa ngự giá xuống tàu, (1) Ngài với quan Khâm-sứ và các quan hộ giá, đi chiếc sà-lúp hãng đã trần-thiết sang hoàng trước mũi cẩm một lá cờ vàng lớn. Các quan đi chiếc sà-lúp Thương-chánh, và các sà lúp, các tàu đồi khác; các thứ thuyền máy bết cả, phải dàng đến ghe buồm, không biết bao nhiêu ghe thuyền, chở ra tàu thấy. Đến gần 6 giờ, các quan bái biệt xong, lui xuống trở về bờ tại tàu kéo neo chạy phòng dương thẳng về nam hướng; cứ theo sẽ tới Saigon, qua đến ngày 25 Mai thì sẽ khởi-trình đi Marseille.

Các quan đi hộ giá đều đại-pháp: là quan Đông-các Nguyễn-hữu-Bài, quan Tả-tôn khanh Bửu-Phong, hai quan ngự tiền hộ giá Bửu-Trác và Ng.-hữu-Tiền, quan Ngự tiền thống sự Thái-văn-Toản và Hồ-đắc-Lượng, quan Đông-Phủ phụ đạo Lê-như-Lâm đi phò Hoàng-thái-tử, quan Nội-các Phan-xuân-Hiểu và Cao-xuân-Tiếu, quan Cẩm-tú Lang trung Lê-minh-Điều đi kiểm-điểm các đồ hành-trang ngự-dụng và các đồ phương-vật đem sang lặng hầu bên qui-quốc, có một quan thuộc-viên Nguyễn-Phiên đi phụ-tùng; ông Lê-minh-Điều vốn là một nhà lịch-thiệp quảng giao, giỏi chữ Pháp, có biết chữ nho, công việc rất mẫn cán, nay lại được Ngài ngự tin dụng ủy thác cho một cái chức-vụ quan trọng như thế tưởng cũng là xứng đáng. Ngài ngự đem nhiều đồ lặng hầu bằng kim ngân châu báu chế tạo rất là công xảo tinh vi, kiểu thức toàn tự tay Ngài phòng ra cả. Một viên tùy phái và tam viên thị vệ theo hầu. Còn các quan đi trường tổng đến Saigon thì đông lắm, mà phần nhiều đã đo đường bộ đi ô-tô sáng ngày nay vào cung-nghênh tại trong ấy. Có hiệu Khánh-ký đi chụp ảnh từ Huế vào đến Saigon.

Lúc Ngài ngự đi qua ga Nước Ngọt có đình xe để xem một con voi mới bắt được. Nguyên con voi ấy sụp hầm, lăng xê tại đã báo quan, sở Kinh-lượng cho đo a đến 3 con voi cái và những người thiện nghệ dụ voi, đã dụ được dần về ga đăng ngự lâm, nhưng hiềm vì con voi ấy còn đương lị lùng, chưa quen luyện tập, nên không dám đem lại cho gần, phải buộc tận đường xa cũng vừa đủ trông thấy.

Lúc ngài ngự sắp sửa ra hòa thuyền thì có hai viên hội-viên tư-vấn Trung-kỳ và các viên hội-đồng thành-phố ở tại Đà nẵng đến dâng hai tờ biểu cung-chúc thỉnh an.

Nay xin lược kể các công việc của tỉnh Quảng-nam đã thi-hành về cuộc « cung nghênh Thánh giá » như sau này:

Cách bài trí. — Trong khoảng đường xe lửa từ địa-đầu tỉnh Quảng-nam, ở giữa-vùi Hải-vân, là chỗ tiếp giáp địa phận tỉnh Thừa-thiên, vô cho đến Hàn dài ba mươi ki-lô-mét, suốt dọc hai bên về đường đều có cờ lọ tất đóng dài chín chít trông ra cứ khuất khúc liên miên không biết cơ

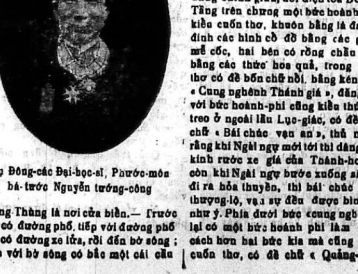

Đại Nam Khải-Định Hoàng-đế

Kính ảnh biểu Hương-Ký

man nào mà kể. — Ở các ga chặng đường thì các phủ huyện chia phần mỗi hạt đều chung một bản bái hạ: huyện Đại-lộc đóng tại ga Liên-chiểu huyện Hòa-vang tại ga Nam-ô, huyện Duy-xuyên tại Hòa-mỹ, phủ Điện bàn tại ga lớn (Tourane Central). — Ở trước tòa Đốc-lý thì chung cả hàng tỉnh và tám phủ huyện Quảng-nam hợp với các thân hào thành phố Đà-nẵng và dân sự trong mười chín xã Nhượng-địa, thiết lập nên một cuộc Cung nghênh rất là long-trọng.

Nay muốn biết sự lỗ chức ấy to tát là đường nào tưởng nên miêu tả cái địa vị tòa Đốc lý cho rõ ràng, thì các khán-quan mới có thể ngự ý mà tưởng tượng hình dung cả toàn cuộc vào trong nhãn giới của mình được: Tòa Đốc-lý ngó mặt ra sông Hàn; về phía nam thì là bến nhỏ, thì có núi Ngũ-hành (chùa Non-nước); về phía bắc thì là bến lễ thì có núi Sơn-trà, có

Cụ Đông-các Đại-học-sĩ, Phước-môn bá-tước Nguyễn tướng-công

Vũng Thàng là nơi cửa biển.— Trước tòa có đường phố, tiếp với đường phố thì có đường xe lửa, rồi đến bờ sông; tiếp với bờ sông có bắc một cái cầu bằng bê-tông-ác-mê dài hơn năm mươi thước, rộng độ ba thước, phía ngoài có cầu ấp tàu, hai đầu cầu có thang lên xuống.

Ở trên cầu ấy, chỗ áp tàu có một tòa « Lục giác lâu » trên mái lợp cót, quét mài thổ hoàng, kẻ nét chữ « vạn » mỗi mái đều có « giao, cú » và trên đỉnh đều có đặt một cái « hồ-lô » mài đỏ — Tăng trên dăng trần đỏ, điểm vàng kèm lục, xung quanh thất « kim tông, xích trụ » bằng hàng lụa, giữa bày một bàn hương án sơn son thếp vàng — Tăng dưới, trần vàng, đỏ, điểm vàng, chính giữa trần có kết một cái tàn thêu long phụng; cột lầu cả hai lăng đều bọc lụa vàng giải đỏ. Trước lầu có dựng cột cờ trên treo một lá cờ quốc-hiệu tả sắc vàng có đầu tam tài. Hai bên lầu có chưng hai cái « thể-bằng » trong bày hương án lộ bộ và các chậu bông hoa. Ấy là chỗ cần ngoài, còn cần trong, thì có một cái nhà « trường-bằng » dàng vỏ cua che phủ cả cái cầu đài hơn năm mươi thước; trên cũng mài hoàng cột, quét mài thổ hoàng, hai bên cột nhà và lan can cầu đều bó các thức hoa lá và bọc hàng lụa, trên dăng một bức trần vàng, hai bên kéo hai đường riềm vàng kèm lục đài suốt từ đầu nọ đến đầu kia; dưới trải chiếu hoa thẳng vào đến cửa tòa.

Ở ngoài đi vô vừa bắt cầu, bước tới bờ, thì lại có một tòa « Thể-môn lâu » cao ngất, kết toàn bằng hoa với lá mà trông có vẻ tinh xảo lạ lùng. Lầu ấy đứng chính giữa, đối diện tòa Đốc-lý. Tăng trên chưng một bức hoành phi, kiểu cuốn thơ, khuôn bằng lá đan, có đính các hình cổ đồ bằng các giống mễ cốc, hai bên có rồng chầu cũng bằng các thức hoa quả, trong cuốn thơ có đề bốn chữ nổi, bằng kén vàng « Cung nghênh Thánh giá », đằng đối với bức hoành-phi cũng kiểu thức ấy, treo ở ngoài lầu Lục-giác, có đề bốn chữ « Bái chúc vạn an », thú nghĩa rằng khi Ngài ngự mới tới thì dâng bản khải rước xe giá của Thánh-hoàng, còn khi Ngài ngự bước xuống sà-lúp đi ra hòa thuyền, thì bái chúc Ngài thượng-lộ, vạ sự đều được bình an như ý. Phía dưới bức « cung nghênh » lại có một bức hoành phi làm khác cách hơn hai bức kia mà cũng kiểu cuốn thơ, có đề chữ « Quảng-nam bái hạ » — Hai bên cửa có treo câu đối:

« Toàn hải nhất du thâu tín nghĩa »
« Hồ tung vạn tuế biển trung thành »

Kế theo hai bên là hữu tòa « Thể-môn-lâu » lại còn có hai cái « Thể-bằng » trong bày hương án và lộ bộ.

— Phía ngoài mỗi lầu đều có treo một bức nghi-môn thêu bằng kim-tuyến kiểu Tàu, tuy không phải nhơn cuộc cung nghênh này mới thêu hai bức ấy, mà kuen ai-kén chọn được hai câu đối rất thích hợp, là một bên: « Nam sơn nhựt vĩnh » và một bên « Bắc-đẩu tịnh huy ».

Ở hai đầu đường phố ngang với tòa Đốc-lý, lại có dựng hai cửa « Nhựt-tinh » « Nguyệt-anh » bằng hoa lá, chắn ngang qua trên đường.

Ấy là những chỗ bái chí của tỉnh Quảng-nam ở trước tòa Đốc lý, trên bộ thì nhà cửa tân đái, dưới thấy thì có đến giăm chục chiếc ghe thuyền, nào cờ xí, nào tay chèo, nào buồm lái chỉnh tề, thường xuyên ứng trực, để đưa các quan quân hộ giá ra tàu.

Đây kể đến các bản bái-hạ của thành-phố nhượng-địa: Phía trong đường phố, trước lối vào cửa tòa Đốc lý có một tòa « Thể-môn lâu » cũng cao ngất, cũng kết toàn bằng hoa lá, đối diện với cái « Thể môn lâu » của hàng tỉnh chưng giựa bờ sông bên ngoài đường. Cái lầu này là của riêng hai ông Tư-vấn nghị-viên; Nguyễn-Bỗng và Phạm-văn-Ninh cùng đẹp không khác gì cái bên kia, chính giữa có bức nghi-môn bằng hoa đề bốn chữ: « Cung chúc vạn an », hai bên rồng phụng.

Ở phía bên kia đường theo một dãy với các bản cửa hàng tỉnh, thì các thân hào trong thành-phố và tổng Đà nẵng có chưng hai tòa « Thể-bằng » và hai tòa « Tuế-lâu » đăng đối hai bên tả hữu; ở trong bày phó các thức hương-án đối, liễn, đôn, chậu, cây bông, xem cũng đẹp công khéo lắm — Mà lạ mắt nhứt là hai cái lầu, trên nóc làm bằng giấy, tô điểm vẽ với ngũ sắc rất là xinh tươi; trong hai cái nhà giấy ở giữa chỗ gắm vóc sỏ sa, cây là hoa quả, thực là có vẻ đột ngột khác thường, khiến cho kẻ lại người qua ai xem đến cũng lấy làm lạ, tuy thế nhưng mà hay, người phô thức nọ, kẻ sành kiểu kia, có xen lẫn đủ mùi lại càng thêm nồi đình đám.

Các cuộc trần thiết của tỉnh Quảng-nam và thành-phố Đà-nẵng ở trước tòa Đốc lý đã kể rõ ràng nay xin kể đến cách trần thiết trong tòa Đốc-lý: Trước của tòa chưng hoa là cắm cỏ, trong phòng khoản tán dọn dẹp thực là trang hoàng sán lạn, có thiết riêng Long-lọa một nơi — xếp đặt bát đĩa ghế bàn đã chỗ thết đãi đến ba bốn mươi người quí-khách.

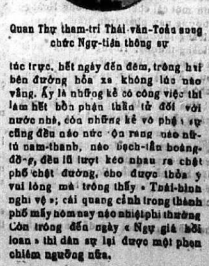
Các chỗ bái hạ đông ở chặng đường thì chỗ nào cũng hết sức phô-trương trần thiết, đại khái bàn nào cũng hương án, lộ-bộ, tàn quạt, liễn đối, hoành phi, và các kiểu chưng hoa kết lá, là một cái mỹ nghệ mới phát minh được mấy năm nay, mà xem ra có về phát đạt lắm lắm, thử xem một bàn bái hạ của hàng phố Đ-bàn đông ở trong ga lớn thì rõ: ở dưới mái hiên trước thềm ga, hai bên lối ra vào, có dựng hai cái « Thể-môn » toàn bằng hoa lá, mỗi cái phía trên có một bức hoành-phi làm kiểu cuốn thơ, hai bên có rồng chầu và có khảm mấy tấm cỏ đỏ, cắm thủ bằng các giống dệu bắp và là tâm-gửi, trông thực là nổi, thực là đẹp; trong cuốn thơ đề chữ « Điện-bàn phủ bái hạ »; phía dưới hai bên có hai bức tranh; hai đầu bức tranh kèm thêm hai bức hoành nhỏ, khuôn ngoài bức tranh bện bằng lá vạn tuế — Khuôn trong đóng bằng gỗ, cũng vải vàng làm nền, trên vải dính bằng cánh cây, nhánh lá, tấm gửi chùm rêu, hột đậu, hột bắp v. v. chi trong bấy nhiêu thứ mà khen cho họ khéo sắp đặt, nỗn nẫn, kết cấu thành ra những kiểu long lộc, Mai điểu, Đơn tử, Ưng hùng, phía trên lại thả hoa rơi, khắm khắm cỏ đỏ bát bửu — còn những tấm hoành nhỏ kẻ in hai đầu thì khắm ra từng bức Ngọc tiêu Canh Mục văn văn . . . Cách thức ấy mà nếu như làm một bức trướng cho to bằng độ một gian nhà thì trông lại càng thêm đẹp. Bên trong hai cái Thể-môn có đặt hai bàn hương-án và lộ-bộ; phía trên mái chính giữa cửa đăng một bức môn bằng vóc điều thêu kiểu tàu đề chữ « Cung nghinh thánh-giá » — suốt một hàng cột sắt trước hiên đều có kết lá cắm có phía ngoài riềm mái hiên, treo một dây lồng đèn ấ, đèn lồm cồ, trên mái cắm không biết bao nhiêu là cờ. Trên lầu ga, sở Hỏa xa cũng có treo 2 lá cờ, một bên cờ Đại pháp đối với một bên cờ Đại-Nam, thì rực rỡ.

∴

Cách tiếp-đãi. — Tòa Đốc-lý đã sắm sửa cuộc cung tiếp khoản-thượng và thết đãi các quan đại biểu Tây Nam đi hộ giá, tại trong phòng khoản tán, lấy là về phần công lệ của nhà nước; còn hội-đồng tổ chức cuộc cung nghinh « Ngự giá Âu-du » của tỉnh Quảng-nam lại có dự sắm một tiệc tại nhà hàng cơm tây để đãi các quan không dự vào số mời tại tòa Đốc-lý. Ở nhà Công quán dọn dẹp phòng ốc, sau cụ bị, và thuê thoán đi gian nhà nữa cũng chực sẵn làm chỗ quan cư.

∴

Thần dân tác trực và bách tánh cung chiêm. Nhân dịp « Ngự giá Âu du », phần nhiều các quan dân toàn hạt Quảng nam đều tựu đến của Hàn để ứng trực, mỗi nơi có đóng bản bái hạ thì ngày đêm tấp nập, người coi quán, kẻ tày tông, chỗ nào không lẻ, chỗ nọ vắc cơ đi lại lăng xăng, tận tâm cổ lực; thử nghiệm cho kỹ mà coi thì ra ai nấy đều chăm chỉ việc làm, không quản ngày gió, không nài khó nhọc, cốt mong cho kịp lễ cung nghênh. Suốt đọc đường xe lửa, từ nơi thành thị, nơi đồng bằng, binh an vô sự chẳng kể làm chi, còn những nơi đèo ải cheo leo núi non hiểm trở, nào sơn lam chướng khí, nào rắn rết hùm beo, hễ chỗ nào đóng cờ là có dân phu canh phòng

Quan Thự tham-tri Thái-văn-Toản sung chức Ngự-tiền thống sự

tác trực, hết ngày đến đêm, trong hai bên đường hễn xa không lúa nào vắng. Ấy là những kẻ có công việc thì làm hết bổn phận thần tử đối với nước nhà, còn những kẻ vô phận sự chẳng đến nào nức ôn rang nào nữ-tú nam-thanh, nào bịch-lẫn hoàng-đồ-ẩ, đến lũ lượt kéo nhau ra chật phố chật đường, cho được thỏa ý vui lòng mà trông thấy « Thái-bình nghi vệ »; cái quang cảnh trong thành phố mấy hôm nay náo nhiệt phi thường. Còn trông đến ngày « Ngự giá hồi loan » thì dân sự lại được một phen chiêm ngưỡng nữa.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) Tặng Huỳnh Chiếu Đẳng Chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Các lễ kỷ-các trước khi khải-loan

Các cuộc lễ-nghi kỷ-các trước khi « Ngự-giá khải loan » thì tại Kinh-đô bộ Lễ đã tuyên bành cả rồi, chỉ còn một lễ tế trâu « Võ-sư, Phong-bá » thì đặc mạng cho tỉnh thần Quảng-nam chiếu liệu — Tỉnh-thần phụng mạng đã thiết lập dân trường tại ngoài bãi biển, trước ga lớn buổi khuya 21 rạng ngày 22 tháng tư, quan Án-sát đem 68 lễ phẩm và tam-sanh làm lễ kỷ các — Lễ ấy theo quốc-lệ ta, khi nào Hoàng-đế ngự-du đường bộ thì tế vị « Liệu-thần », còn đường thủy thì tế hai vị thần « Võ-sư, Phong-bá » cốt về việc làm mưa làm gió — Thả nghĩa rằng cầu thần ủng hộ Long-giá trong khi qua với vượt biển cho được sóng lặng gió êm — Cách tôn kính của thần dân trong nước đối với quân vương, lo lắng chu toàn đến thế, thực không còn biết nói tấm lòng thành kính là thế nào, sự tôn trọng là thế nào nữa Kính thay ! Mừng thay !

T. T. Q

ÂU CHÂU ĐIỆN TÍN

HAVAS

Paris, ngày 23 Mai 1922

Tại nghị-viện Đại Pháp.

Tại thứ-đầu-nghị-viện, và nguyên lão nghị-viện đọc diễn-văn ca tụng sự-nghiệp quan Giám-quốc Deschanel xong thì hai nghị-viện đều bãi kỳ họ nghỉ tổ ý để tang ngài.

Tại Tây-ban-nha.

Nguyên hoàng-hậu Zita cùng các hoàng-tử đã tới lâu Prado.

Việc nước Hy-Lạp

Thủ dân nghị-viện dẫn phiếu tỏ lòng tín-cậy tòa Nội các mới

Paris, ngày 24 Mai 1922

Việc nước Đức

Một hội đồng tài-chánh đã bắt đầu kể cứu về việc đặt cuộc ngoại trái cho nước Đức. Trong hội-đồng ấy có M. Parpont M. Morgan cùng nhiều quan chức khác.

Việc Ái-nhĩ-lan

Mấy trăm người về đảng *Sinn feiners* bị nghi về sự dự bị việc khởi loạn đã bị bắt.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 23 Mai 1922

Cái chánh-sách của Đại-pháp

Mới rồi quan Poincaré đọc diễn-văn tại một hội-đồng các nhà cựu-binh bày tỏ mọi lẽ rằng cái chánh-sách của Đại-pháp bao giờ cũng theo một cái tôn-chỉ hòa-bình.

Ngài có nói : Cuộc hòa-bình này các người mất nhiều công-lao, lắm sự tổn-hiệt, mới khôi-phục được cuộc hòa-bình, vậy không sao các người chịu để cho cuộc hòa-bình bị rối loạn hay tổn-thiệt được. Trong cuộc giao-tế của nước Pháp đối với nước Đức, các người cũng chẳng muốn cho lúc nào cũng trông thấy cái vết đau đớn về cuộc chiến-tranh mới rồi. Chúng ta đây ai cũng sẵn lòng muốn cho ai đấy thỏa lòng yên trí.

Việc nước Đức

Mới rồi nghị-viện nước Đức có đặt lệ trọng thể nghênh tiếp các nguyên-lão nghị-viện ở Vienne đến Berlin. Quan thủ-tướng nước Đức và nhiều quan thượng-thư có đến dự lễ. Ông nghị-trưởng có nói rằng cái nước-thích nước Đức là muốn cho hai nước Đức Áo được hợp nhất về đường chánh trị và về đường hiến-pháp. Sau đến việc Nội-vụ bộ thượng-thư được diễn-văn. Ông có chỉ nghĩ tới hòa nghị Versailles về việc làm cho chia rẽ hai nước Áo và Đức ra.

Bordeaux, ngày 24 Mai 1922.

Quốc-trái Đại-pháp : 3 %. 56,90 — 4 %. 1918 63.20. — 5 %. 1915 — 1916 77.45 — 3 %. 1920 90. 6 / 1920 92,85.

Bordeaux ngày 25 Mai 1922

Quốc-trái Đại Pháp : 3 %. 56 90 — 4 %. 1918 63.20. — 5 %. 1915 1916 77.40. — 5 %. 1920 91 — 6 %. 1920 93,45.

VĂN UYỂN

Nhớ bạn

Một mình thơ thẩn chốn phòng không,
Tưởng nhớ người xa những ngại ngùng.!
Nhớ bạn tri âm đau chín khúc,
Nhớ người cố hữu rõ đôi dòng. . .
Nhớ khi trò chuyện càng buồn dạ . . !
Nhớ lúc phân ly luống chạnh lòng. .
Bởi rồi lòng ta chỉ lắm tẻ !
Đề ta gỡ mối mãi không xong.

Canh tàn chiếc bóng

Đêm khuya cảnh lại tiêu điều
Ngọn đèn le-lói như khêu lòng người..
Một mình góc bể chân trời,
Nghĩ thân mà lại ngậm ngùi thương thân
Biết bao giờ sạch nợ trần ?
Năm canh trần-trọc than thân vì đời.
Cũng sinh ra một kiếp người
Mà xanh kia nỡ để người thế sao ?
Rẻ gì con nhà phải như bèo !
Thấy người mà lại nao nao lòng mình.
Trời kia ở thật bất bình ..
Ngậm ra thơi cũng thừa tình trên người.
Trái bao những sự khóc cười !
Nghĩ càng thêm ngán cho đời người ta !!
Đời người có khác chi hoa
Tối tàn sớm nở được là bao đâu ?
Thế mà một cuộc bể dâu,
Biết bao nhiêu sự làm đau đớn lòng..!!

Ái văn Đỗ-xuân-Mai

Đông-Pháp ngân-thị

Quan Toàn quyền vừa ký nghị-định cho phép nhà Ngân-hàng Đông pháp mua bán các trái-phiếu Đông-pháp hộ những người khác và định số tiền hoa hồng cho ngân hàng được lấy như sau này :

Điều thứ nhất. — Các chi điều của nhà ngân-hàng Đông-pháp lại các xứ Đông-dương được phép mua bán trả tiền ngay, hộ những người khác, những trái phiếu 6.181.000 đồng phát hàng theo luật ngày 20 juin 1921 và chỉ dụ ngày 8 Octobre 1921.

Điều thứ 2. — Các chi-điểm ấy phải có những số sách sau này :

1o Một cái biểu thứ tự khai tên những người mua bán đã giao cho mình mỗi khi kê thứ tự thì có một cái số và phải biên ngày tháng rõ ràng.

2o Một cái biểu những việc mua bán ngày nào biên ngày ấy và mỗi việc phải biên một số thứ tự, để tên người mua người bán, thời giá và số trái đưa là bao nhiêu, số tiền hoa hồng được chừng nào cùng là số tiền mua bán bằng bao nhiêu là biên nhiên.

3o Một quyển sổ biên những trái-phiếu xuất nhập và số để ở trên các trái phiếu ấy vàng là tên và chỗ ở những người có trái phiếu ấy, cứ ngày nào biên ngày ấy.

Các số sách ấy phải do quan chánh tòa-án thương-mại trong hạt đánh số trang và ký tên.

Các chi-điểm nhà ngân-hàng lại phải phát cho các người mua người bán một cái phiếu biên việc mua bán và có chữ ký của ông quản-lý chi-điểm nhà Ngân-hàng nhận thực cùng là biên lại những số mua bán ấy, cùng là ngày tháng, thời giá tiền hoa hồng và số tiền mua bán bằng bao nhiêu là bao nhiêu.

Điều thứ 3. — Ông quản-lý nhà Ngân-hàng ở Saigon cứ mỗi tuần lễ lại ra một lần phải điện trình quan Tài chính Đông-dương biết cái thời-giá trung bình việc mua bán là bao nhiêu.

Thời giá ấy sẽ yết vào quan-báo, trong mục không thuộc về quan-báo.

Điều thứ 4. — Các chi điểm nhà Ngân-hàng Đông pháp được phép thu của người bán số tiền hoa hồng như sau này :

Đến 100 đồng 0 p 20
từ 101 đến 500 đồng : hai li (2 o/oo)
từ 500 đồng trở lên : một li (1 o/oo)
nhưng ít ra cũng được là 1 đồng.

Các giá lý là chỉ kể tiền hoa hồng, chứ không kể những khoản phiếu-lãi, nhất là những khoản tiền-chuyển giao thì sẽ thu việc mà tính cho người bán hay người mua phải chịu.

Trước khi năng cốc rượu mừng ông Tài là chủ hội Tập-tích, có đọc một bài diễn-văn để ca tụng công-đức quan Peyrot đối với học-giới. Quan Peyrot có mấy lời đáp lại. Đại ý ngài nói rằng ngài hết lòng trông nom việc học và bênh-vực quyền lợi của các giáo-viên, coi các giáo-viên như những người giúp việc cho ta vậy, cho không phải lấy quyền áp-chế mà bắt buộc. Ngài có hứa rằng ngài về nghỉ ít lâu, rồi thế nào cũng lại sang để cố làm cho việc học mỗ mang nữa ra. Đoạn rồi ngài ân-cần giới-thiệu các ông đốc, ông giáo, bà giáo cùng quan Giám-đốc mới.

Năm giờ rưỡi, tức tan tiệc thì có ảnh một bức để làm kỷ-niệm

Tiệc trà này thực là một quang-cảnh trên dưới thân-mật và vui-vẻ xưa nay chưa từng có bao giờ.

Bản quán có lời chúc quan Peyrot cùng qui quyến về nghỉ bên qui-quốc được an khang và mọi sự như ý.

Cuộc thi thơ. — Cuộc thi thơ của cô Ngô-thị-Quyên hiện nay Hội-đồng điểm-duyệt đang chấm. Bài thơ nay tuy tứng mà thành ra khó. Cứ theo ý cụ lớn Thiều Đặng đại-nhân thì bài thơ này chẳng những thỏ-từ phải cho trang nhã, mà lại nên theo thể văn, chớ không đặng thể vịnh-sử được, vì bài này không phải vịnh đến Hai bà, nghĩa là thay lời cô Ngô thị-Quyên mà cung tiến vào đền Hai-bà vậy. Một bài thơ còn khắc lên biển hoành, lưu truyền thiên cổ, thì ít tưởng cũng khó lắm thay. Trong bài này 8 câu, mỗ câu 5 chữ, cả thảy 40 chữ, làm thế nào mà lựa cho được toàn những chữ châu-ce cẩm-tú !

Cuộc phát phần thưởng của hội B K T . . B I — Ngày chủ-nhật 20 mai tòa trị-sự hội Bắc kỳ tương-tế bảo-trợ có họp phiên thường-niên tại nhà M. Nguyễn ngọc-Liên số 28 phố Lò rèn, có M. Phần-huỳnh-Tử, Đinh-Mai là Hội-trưởng tạm thời chủ-tọa.

Hội-đồng có tiếp 4 ông giáo mới xin vào hội là : MM Nguyễn-xuân-Lan, Phạm-xuân-Tiến, Nguyễn-văn-Ất và Nguyễn-văn Lương.

Lúc khai hội-đồng thì M Đinh-Mai có bàn về vấn-đề lập trường-miễn học-phí thì nhiều người sợ hội mới lập, thế lực không sẵn, tiền vốn không được sung túc, nên sự lập trường thật có cái trở lực rất lớn ở trong, thì ông Mai có giảng giải mấy anh khuyến anh em chỉ cùng nhau ra tâm tận lực mà làm việc công ích thì việc gì cũng khó mà hóa dễ vậy.

Sau hội có bàn đến vấn-đề phát phần thưởng năm nay cho học trò thì M. Mai có nói rằng từ nay việc phát phần thưởng là cái lệ thường hàng năm, còn năm nay chưa kịp họp Đại lợi-đồng thì các nhà sáng-lập nên góp mỗi người 2p còn ai muốn cùng thêm cũng được.

Ông Mai lại nói ông thấy số học-trò trong hội đã động ngoài 500 học-sinh, vậy việc thi lấy phần thưởng thì ông đã nói với cụ đốc Péralle ngài cho đầu bài thi cho công bằng.

Nói dứt lời thì cứ tra lấy làm phải mà vỗ tay cả.

Vậy từ nay ông bà nào trong thành phố, vì công tâm muốn giúp thêm vào cuộc phần thưởng của bản hội để khuyến khích học sinh xem biết sự cạnh tranh mà cho sách vở tiền bạc gì, xin cứ gửi đến nhà M. Đinh-Mai số 24 phố Đỗ hữu-Vị Hanoi, bản bội rất hoan nghênh và cảm ơn.

Còn danh sách các nhà hảo tâm sẽ nhờ các báo quán đăng sau cho quốc dân biết, và ngày nào phát thưởng ở đâu xin bổ cáo sau.

Trị-sự bộ Bắc kỳ tương-tế bảo-trợ lại cáo

Phường hát Tây cuối năm nay. Có lẽ trong mùa hát năm 1922-1923 không có phường hát tây, vì rằng năm nay thành-phố Saigon muốn có một phường riêng, chứ không chung với Hanoi và Haiphong như xưa nay nữa. M Delamercie có định đem phường của ông hát tại Batavia và Hanoi với Haiphong, nhưng xem thế cũng không xong. Và quan Toàn-quyền có nói rằng Saigon đã không đồng tình với hai thành phố Bắc-kỳ thì ngài cũng không giao tiền trợ cấp nữa. Như vậy thì năm nay nhà hát tây ở Hanoi và Haiphong khó lòng mà có phường hát được.

Thi tốt-nghiệp trường Cao-đẳng sư-phạm. — Các kỳ thi bằng tốt-nghiệp Cao-đẳng sư-phạm đã bắt đầu từ sáng hôm qua, tại trường học ở phố Đồng-khánh.

Cả thảy có 25 người ứng thi. Các đầu bài thi như sau này :

Dissertation philosophique

I. — Montrez comment, en dehors des leçons proprement dites de morale, tous les enseignements de l'école, s'ils sont bien compris peuvent et doivent concourir d'une certaine mesure à l'Education morale des enfants.

II. — Comment concevez-vous dans son ensemble le rôle d'un instituteur franco-annamite de la localité où il exerce ses fonctions.

Việc nước Trung hoa. — Trong vô tuyến điện ngày 25 Mai có nói rằng các đạo quân của Trương-tác Lâm bị thua phải lui.

Tòa án trừng trị. — Việc một tờ báo qui-quốc nói phạm đến danh-giá một nhà tư bản và việc hai nhà soạn báo qui quốc đánh nhau mà bản quán đã nói trong số báo trước rằng sáng hôm nay xử thì nay Tòa lại hoãn đến kỳ thứ ba 30 Mai.

Việc kiểm soát các sở bưu-điện. — Quan quyền Toàn-quyền vừa ký nghị định đặt thử tại Bắc-kỳ một lối kiểm soát các sở Bưu điện,

Việc kiểm soát này sẽ do một quan chức Tây ở tại tỉnh lỵ trông nom, và thuộc về quyền quan chánh tòa Kiểm soát ở Hanoi.

Việc kiểm-soát phải khám soát các sở Bưu-điện cứ it ra hai tháng một lần. Viên ấy sẽ trông nom cả những việc chuyển các điện tín và điện thoại lại xét cả những việc khiếu nại, điều tra những việc thuộc về hạt mình và khảo cứu những việc bưu chính và điện-báo, điện-thoại.

Tòa này đặt ra là vì hay giờ các sở bưu điện ở các tỉnh càng ngày càng giao cho các viên-chức Annam quản trị và để lợi dụng những viên-chức Tây và các việc quản đốc và kiểm-soát một cách đích đáng hơn.

Kỷ-niệm các nhà tử sĩ — Bản quán được tin rằng Tòa Đốc lý đương soạn một cái bảng danh-hiệu các nhà tử-sĩ Tây Nam để treo tại phòng hội đồng tại tòa Đốc-lý. Việc ấy thực là một việc hay, ngày mai bản-quán sẽ nói rõ thêm

Danh dự hội-tinh — Các hàng quán đội linh có tên sau này đều được thưởng Danh-dự hội-tinh.

1o Hội-tinh bạc hạng nhất

MM Đoàn văn-Hỷ, đội pháo thủ ở trường bắn Cazeaux, quận tại Biên-hòa ; Nguyễn-văn-Minh, đội pháo-thủ tòng binh tại Bordeaux ; Lê-văn-Hảo, đội máy bay ở Pierrefon ; Lê-văn-Bồi, đội ở Erasont, quán tại Sa-đéc ; Bùi-tiến-Trụ đội pháo thủ ở Brégnet, Villay, quán tại Hà đông.

2o Hội-tinh bạc hạng nhì

MM Trương-ngọc-Điều, quản thông ngôn ở kho thuốc súng Angoulême ; Trần văn-Ba linh ở đội đội thứ 7, quán tại Bến-tre.

Quan Toàn-quyền lại vừa ký nghị-định phát Danh-dự hội-tinh cho các quan chức và người Trung-hoa ở Cao miên về việc nghênh tiếp quan Thống-chế Joffre ngày đầu năm, cho các thầy khán-hộ, các bảo-sanh viên và kẻ khán-hộ về việc trị bệnh dịch hạch ở Đồng-hới, cho các linh tập về việc đám tàu *Cigogne* ở Nam-kỳ vân vân. Đến số ngày mai, bản-báo sẽ đăng danh sách các ông được thưởng.

Bán một cái nhà số 115 phố hàng Bông. Giá nhất định là 4.000 $

Hỏi tại số nhà 107, phố hàng Mây. Buổi chiều từ 5 giờ 15 đến 6 giờ 30. 3267

Danh-dự hội-tinh của ngạch Thương-chính. — Kèm theo số 3 trong ngày định ngày 18 Novembre 1920 thì nay đổi lại như sau này :

Số hội-tinh có thể cấp trong ngạch Thương-chính nhiều nhất là 300, định như sau này :

120 cái cho các viên chức Tây thuộc ngạch luân-chuyển ;

120 cái cho các viên chức Tây thuộc ngạch các phòng giấy ;

30 cái cho các viên chức bản-xứ thuộc ngạch luân chuyển ;

30 cái cho các viên chức bản-xứ thuộc ngạch các phòng giấy.

Nghĩa là 150 cái có lương và 150 cái không lương. Khi đề cấp đủ số kể trên lấy tỉ thì chỉ nhà nào khuyết [illegible]

Hội Nhã hoa. — Mới đây hội Nhã-hoa đạt giấy mời các ngài có chân hội đến chủ-nhật 28 Mai 1922, hồi 3 giờ chiều đến nhà ở g phó hội trưởng Nguyễn Long ở số 64 phố hàng Điếu, dự đại-hội đồng bất-thường để nghị luận việc mấy điều tối-yếu của hội là :

1° Chỉnh-đốn đồ nhạc-khí mới.
2 Thiết lập nhà Hội quán mới.
3 Việc luyện tập nghề đàn.

Nay lại xin nhắc để các ngài biết cho rằng kỳ đại hội-đồng bất-thường này rất cần thiết đến hội, vậy hôm ấy xin mời các ngài đi dự cho đủ một để tiện việc bàn định.

Nhã-hoa lai cảo.

Ngạch Khe-nhộ. — M. Đặng-trọng-Thuyên khán-hộ tạm thời ở Kiến an, cay thăng khán hộ tập sự và đổi về nhà thương Bảo-hộ Hanoi.

(Xem trang thứ ba, cột thứ bảy)

N° 38

TRUYỆN

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(Dix ans plus tard)

tức là truyện

(Ba-la-gia-luân Tử-tước)

Soạn-giả : ALEXANDRE DUMAS
Dịch-giả : NGUYỄN-BÁI

— Hoàng-thượng còn nợ, còn em trai, em gái Hoàng-thượng phải chết trong nhà Hoàng-thượng phải xin Chân Trời một cuộc đời dài lâu, chớ không nên xin một cái chết mau chóng. Hoàng-thượng nay phải trốn tránh, nhưng Hoàng-thượng còn có quyền của Hoàng-thượng. Hoàng-thượng phải rèn mong những chiến trận, những sự hiểm nguy, những công cuộc lớn, chớ không nên tưởng đến sự về trời.

Vua *Sắc lê* đệ nhị mỉm cười một cách rất buồn rầu mà rằng :

— Bá tước ơi, chẳng hay đã bao giờ bá-tước nghe thấy nói một ông vua khôi phục giang sơn với một tên lê-dân bằng hồi *Ba-ry* và ba lần *Ê-cuit* trong tòi tiên lên bộ sấy hay chưa ?

— Không, tâu Hoàng-thượng, nhưng hạ-thần mới nói mà đã được nghe nói nhiều lần rằng một vị phế quân có thể khôi phục lại được nước nhà bằng một chí quả quyết, một lòng kiên nhẫn, và ba người bạn với một trieu quan khéo biết tiêu dùng.

— Nhưng, vậy ra bá-tước chưa hiểu. Một triệu ấy quả nhân đã hỏi vay *Pháp*-hoàng, mà *Pháp* hoàng đã chối từ.

A lỗ rằng :

— Tâu Hoàng thượng, chẳng hay Hoàng thượng có ban cho ngu-thần một vài phiếu nữa và chú-ý nghe cho những lời ngu-thần phải giải tâu với Hoàng-thượng hay chăng ?

Vua *Sắc-lê* đệ-nhị nhìn *La-phe* bá tước mà rằng :

— Tây ý bá-tước.

Bá tước đi về phía nhà ở mà rằng :

— Vậy kẻ hạ-thần xin dẫn đường cho Hoàng-thượng

Rồi đưa *Anh*-hoàng vào phòng giấy mời ngồi.

— Tâu Hoàng-thượng, vừa rồi Hoàng-thượng phán rằng : cứ như tình hình *Anh*-quốc bây giờ thì chỉ một trận là đủ cho Hoàng-thượng khôi phục lại giang-sơn ?

— Trẫm cũng dám mong, mà đủ có lỡ việc cũng được chết theo phong-thể nhà vua.

— Nếu vậy, tâu Hoàng-thượng, cứ như lời Hoàng-thượng đã hứa cho, xin Hoàng-thượng chịu khó nghe những lời hạ-thần còn cần phải tâu bày.

Vua *Sắc lê* gật đầu, bằng lòng cho nói. *A-lỗ* mới đi thẳng ra cửa, nhìn xem không có ai nghe ngóng phía ngoài, mới khóa chặt lại rồi quay trở vào, mà tâu rằng :

— Tâu Hoàng-thượng, Hoàng thượng đã nhớ cho rằng kẻ hạ-thần được hầu cận cức Tiên-đế *Sắc-lê* đệ-nhất, trong lúc những quân dao phủ giải đức tiên-đế từ điện *Thánh Dêmsơ* đến điện *Bạch-lâu*.

— Phải, quả-nhân đã nhớ và nhớ mãi không quên

— Tâu Hoàng-thượng, câu chuyện này kẻ lại cho một người con người tuổi đã già khỏ, mà bần Hoàng-thượng đã sai người kể lại nhiều lần. Tuy vậy, ngu-thần cũng phải kể lại với Hoàng thượng mà không bỏ sót một điều nào.

— Bá-tước cứ nói.

— Khi đức Tiên-đế Thái-thượng hoàng bước lên đoạn đầu đài, nghĩa là đi từ trong cung ra pháp đài dự g ngoài trời đó, thì đâu đó đã dự bị sẵn để người đao lắm. Tên đao-phủ-thủ đã lánh xa, duy còn nhà đã có một lỗ hổng, mà chính kẻ hạ thần này đã đứng dưới đài thì thốt nhiên nghe tiếng chân đức tiên-đế đi rung vàn.

— *Ba-ry* đã có kể cho quả-nhân nghe những điều ghê-gớm đó, bá-tước ạ.

A-lỗ cứi vái mà nói nữa rằng :

— Đây mới đến đoạn *Ba-ry* công không thể thuật lại được, tâu Hoàng-thượng. Vì những điều sau đây, chỉ có Chúa Trời, đức Tiên đế, với ngu-thần được biết mà thôi, từ bấy đến giờ, ngu thần chưa để lộ ra, dù với những bạn thân nhất của ngu-thần cũng vậy. Đằng thầm-quân nói với tên đao-phủ-thủ đeo mặt nạ rằng : « Mi hãy đứng xa ra, chỉ trong một lát mà thôi ; ta đã biết ta là kẻ-vật của mi rồi. Nhưng mi phải nhớ rằng bao giờ có hiệu riêng của ta, mi mới được khai đao Ta muốn được tự tiệp mặt cho nguyên Chúa Trời » *Anh*-quốc Hoàng-đế lại phán rằng : « Mi hãy nghe cho rõ, khi nào ta đang tay ma nói đến tiếng : *Remember* ! hãy giơ mi hãy kha đao »

Vua *Sắc-lê* đệ-nhị nói không ra tiếng :

— Quả thế, quả-nhân cũng biết đó là tiếng ước ao cuối cùng của [illegible] cha ; nhưng nói tiếng ấy làm gì, nói với ai.

— Nói với nhà qui-phái đứng dưới pháp-đài.

— Vậy ta nói với bá-tước ?

— Phải, tâu Hoàng-thượng. Mà mỗi một lời nhà vua phán qua những vẫn phủ đa thâm trên đoạn đầu đài, hạ-thần còn nghe thấy vẳng bên tai. Đức tiên-đế mới qui một gối xuống vân mà phán rằng : « Bá-tước *Laphe*, nhà ngươi có ở đó chăng ? » Ngu-hạ trả lời rằng : Dạ, tâu Hoàng-thượng Bẩy giờ nhà vua mới cúi đầu xuống vân.

Vua *Sắc-lê* đệ-nhị cũng nóng biết câu chuyện, vì đau đớn mà nhộn nhịp trong lòng, cũng ghé đầu lại gần *A-lỗ* để mà nghe lấy từng tiếng từng lời của bá-tước nói ra. Bá tước lại nói tiếp rằng :

— Đức tiên-đế mới phán rằng : *Laphe* bá-tước, trẫm không thể được nhờ người cứu khỏi. Cái mệnh nhà trẫm không được thế. Nay dù trẫm có phạm một tội lỗi với Chúa Trời, trẫm cũng gỡ nói với nhà ngươi : Phải, trẫm đã nói với giống người phải, trẫm đã nói với Thiên-chúa, giờ trẫm nói với nhà ngươi sau rốt. Trẫm vì muốn bảo thủ lấy một chủ nghĩa trẫm ngỡ là thiêng liêng chính đáng, mà trẫm đã làm mất ngôi báu của ông cha, tan nát cả cơ nghiệp của con cháu. »

Sắc-lê đệ-nhị Hoàng-đế, hai tay bưng lấy mặt, một giọt nước mắt thấm-sâu rỏ qua mấy ngón tay gầy-gò mà trắng muốt.

— Đức tiên-đế lại phán rằng : « Trẫm còn nhớ một buổi tháng tám vàng. Trẫm chôn trong hầm lâu đài *Nêu-cát* sơn ngoài lúc trẫm đời thành phố fly. »

Vua *Sắc-lê* nghe đến lên có vẻ vui mừng mà thầm thiết, kẻ nào đã biết rõ cố cũng rất thâm đọc của nhà vua thì thấy vậy cũng đã phải chau mày rơi lụy. Nhà vua làm hầm rằng :

— Một triệu ! Ôi ! Bá-tước !

— « Tiền đó chỉ một mình nhà người biết đó thôi. Khi nào gặp thời-vận, nhà người tưởng chừng tiền đó có thể giúp con trai lớn trẫm được việc lớn thì người sẽ đem tiền đó ra mà lợi dụng. Giờ, bá-tước *Laphe*, nhà người từ biệt trẫm đi là »

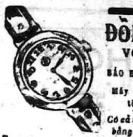
Kẻ hạ thần mới nói to rằng :

— Xin có lời biệt-giã Thánh-hoàng an giấc ngàn năm !

Vua *Sắc-lê* đệ-nhị vùng đứng dậy, ra tì trán nóng như thiêu đốt vào khuôn cửa sổ, *A-lỗ* lại nói :

— Đến lúc bấy giờ, đức tiên-đế mới nói với kẻ hạ thần cái tiếng : *Remember* ! Tâu Hoàng-thượng ngài coi đó, kẻ hạ-thần quả vẫn còn nhớ lắm.

(Còn nữa).

ĐỒNG-HỒ VỖ KÊN

BẢO HÀNH 6 NĂM

Mấy chạy tốt nhất hạng

Có cỗ đồng đeo tay bằng gia rất đẹp

Mặt xà kim xa viết đọ quang, đi xem giờ ban đêm

Giá . . . . . 5 $ 75

Bán & mệc :

A. PERROUD (Nhà xanh)

39, Pho Pau-Bert. — HANOI

3209

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời khinh trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày để có lòng chiếu-cố đến bản hiệu thì xin nhận rõ :

« **Nhà Bán-thuốc** Ed **Montès** có đông-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà **54 Hanoi.**

Nay kính,

Ed. Montès,

54, Rue Paul Bert Hanoi)

PỚI KẺ PHẢI ĐAU

Này hỡi các người Nam Việt phải đau ngực, phải ngộ lạnh, phải đau khi quản mà đã chữa thuốc không phải dường, hoặc là đã khỏng chữa chắt nào cả, nay hỡi những người phải đau, khi quản đã kinh niên, hoặc phải đau ở phổi ; nay hỡi các người phải chứng lao, nay tôi khuyên các người nên chữa ngay đi.

Bệnh đau phổi, trước kia tôi đã bảo là một bệnh ghê gớm, vì bệnh ấy là một bệnh truyền từ nhược tôn. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một đời người sau nay không sống được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được.

Lời tôi nói đây quan trọng thế nào các người cố hiểu không ? Nên cố hiểu mà không chữa đi, thì trong 50 năm, hoặc 100 năm nữa giống Nam Việt tiêu diệt mất, vì người cố bệnh lao thì sinh ra những con cái phần nhiều không sống được. Người cố bệnh lao mà cố thể sinh con để cái được, thì chỉ sinh con cái yếu ớt, gầy mòn hèn, muốn giống Nam Việt bao mãn đi, nên các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi, thì cứ chữa bệnh đi mới được.

Vậy cứ viết thư cho hiệu Bảo-chế MONTÈS số 54 *Paul Bert Hanoi* mà hỏi mua một lọ BRONCHOSERUM giá 1$ 90 bảo. Sang và chiến trước khi ăn cơm, thì uống một thìa xúp, uống một lọ, thì ít lấy khỏe mạnh và bớt đau.

BRONCHOSERUM

Một lọ. . . 0$90

Rượu Tonique Tonkinols vừa bổ, vừa ngon

Giá một chai là . . . . 2 $ 25

DẦU GAN CÁ THU

một lít. . . . . . 12 f. 00

Độ từ 1 $ 90 đến 2 $ 00 (tây theo giá bạc kho Nhà-nước lên xuống)

Thuốc chữa bệnh hen rất thần hiệu

(SIROP N)

Một chai. . . . . 1$60

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinck »

Một lọ. . . . . 4 f. 45

Độ 0 $ 70 đến 0 $ 80

Sáu lọ. . . . . 24 f. 50

Độ 3 $ 90 đến 4 $ 00

Thuốc nước bổ huyết

« LE PEPTO KOLA ROBIN »

Một lọ . . . . . 11 f. 50

Độ 1 $ 70 đến 1 $ 80

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA

Thuốc (máu-bổ bổ huyết

Một lọ . . . . . 11 f. 40

Độ 1 $ 80 đến 1 $ 90

CACHETS ANTIGRIPPES

Trị bệnh sốt dịch : như bệnh grippe bệnh cảm, về mùa hay thường hay hai người hết là bệnh grippe, nhiều người phải chết trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bản-hiệu mua 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu đã cứu vô số người ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một hào

Cách dùng : cách 3 giờ đồng hồ uống một viên rồi uống nước rõ nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rõ nhiều nước nóng và ở người cho nóng đều thì phải trong 24 giờ là khỏi.

Bảo-chế MONTÈS, 54, phố Paul-Bert, Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

HẢI-DƯƠNG

Sét đánh. — Hồi 6 giờ 20 hôm 24 tháng Mai này, có hai bà già và một cô người 20 tuổi tránh mưa ở quán bà Sồi đường vào làng Hộp gần phủ Ninh-giang, ra đến ruộng gần đấy, chực cất ra thì cô kia bị sét đánh ngã xuống ruộng chết ngay lập tức, còn bà già không việc gì. Quan trợ xét thì thấy có vết thương gần ngực nặng lắm, đã cho phép chôn, nhưng một bà già còn về làng Bịch-lương, tổng Hạam (Vĩnh-bảo) để gọi chồng người ấy là Vĩ lên nhận xác. Nghe như người ấy lại có mang, và đã có con giai lên 9, nhà nghèo khó đi gặt không may phải gặp cái nạn thê thảm như thế. Thương thay !

Quán cầu cháy. — Hồi hơn 3 giờ đêm hôm 27 ts, một quán cầu của M Trữ bị cháy, cái quán ấy 11 gian bị cháy mất 7 gian, chưa biết vì đâm mà cháy vì quán ở gần đường đầu tỉnh Ninh-giang gần chợ Sành. Người nói tại con hỏa, người nói tại thù hằn. Thù hằn thì chỉ ấy vì quán này mới làm tranh mất lợi của quán dưới, mấy năm trước vẫn cháy quán trên như thế. Mong rằng quan trên minh xét cho đo thám thì có lẽ trừ được những phường cạnh tranh để tiện và đỡ gian ác đi nhỉ.

Ngô văn-Tiến

Chó dại chạy rông. — Ở Ninh giang hồi 9 giờ sáng hôm 28 ta nghe sau trường có ngư ời chạy rầm rập, nhìn xa thì thấy con chó mực đại nhiều người cắn gầy đuổi. Hỏi ra mới biết con chó đại ấy họ đuổi từ mờ sáng đến giờ, nó đã nhảy xuống sông mà chưa đánh được mãi đến 10 giờ hơn mới nghe bắt được nó ở ao đền Chanh đã đánh chết. chẳng biết họ reo hò mang chó đi đâu ! May quá, trừ được cái rạn cho người.

Cải-lương hương-tục. — Ngày 29 tháng tư ta quan Sứ Thasard, quan thượng Từ-Đạm, quan thượng Đoàn-đình-Duật, quan đại lý Panchon và quan phủ Ngô-ngọc-Liên, hiệu-dụ về cải-lương hương tục ở làng Hòaung (Vĩnh-lại). Khá mừng thay cho làng Hòa ung rằng đã ảnh anh trong làng lận tâm với làng cho việc cải-lương không thành hiệu. Mong rằng những làng khác cũng cải cải tâm gương. Mới hôm nọ các quan về làng Chanh cũng huyện này diễn dụ khuyên dân chăm về việc cải-lương nay lại làng Hòa-ung. Mong rằng các quan trên chăm nom cho dân luôn thì chẳng bao lâu việc cải-lương tỉnh Hải-dương sẽ có nhiều kết quả hay.

NAM-ĐỊNH

Tết tháng năm năm nay. — Hiện Nam-thái ở phố hàng Trống, (77 Rue Maréchal Foch) Nam-định, có đủ các thứ đường, các thứ mứt và các thứ kẹo, đóng bao, đóng hòm, đóng hộp, bán tạ và bán cân, hàng tốt cân đủ, giá bán nhất định, không phải mặc-cả, thực tiện cho các ngài mua lẻ và mua buôn.

3262

HƯNG-YÊN

Sét đánh. — Sáng hôm 23 vào hồi 5 giờ 30 có hai đứa bé con mang trâu ra đồng, đương khi chúng ngồi trên lưng trâu mà trâu thì đương ăn, con mưa ở đâu kéo đến, có một tiếng sét rất dữ đội đánh chết cả 2 đứa bé và 2 con trâu. Hai đứa bị sét đánh ở giữa cánh đồng cách tỉnh lị có hơn 1 ki lô-mét.

PHỦ LÝ

Đánh nhau bị thương. - Hôm 20 Mai có tên Thị - vạch ở Đông - xá huyện Thanh-liêm lên nhà thương buộc thuốc, vì thương ở mặt, là bị hai người dân ông là tên Luyện tên Tuyết ở làng ấy đánh, nghe đâu chỉ vì chuyện tranh điền-thổ, nhân cãi cọ mà sinh ra đánh nhau.

Cách lừa của các chú. — Những người mua ở tỉ thấy trong gói chè ảnh thường, đem đến hiệu đổi thì hiệu lại từ ..ng không phải là người dân mua xô-sát. Ôi ! cách buôn-bán thực-thà thay !

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt chẳng bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ ra những tiền đề chỉ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

QUẢNG-CHÂU-LOAN

Mấy việc đáng mừng. — Từ khi quan thủ-hiến De la Brosse trọng nhậm hai nay, ngài mở mang nhiều việc ích lợi lắm. Ngài cho phép chữa nhà thương chính làm trường học, vì ngài chú ý làm cho ra một trường lưu học-sinh cho học-trò ăn ở ngay trong trường.

Ngài lại đang thi hành việc đèn điện trong thành-phố, có lẽ sắp thành.

Trong thành-phố có phần vui vẻ và sạch sẽ lắm hiện nay đương làm thêm nhiều cống. Như phố Chợ đó trước hễ mưa thì nước ứ lại, lắm lội bẩn thỉu, nay có chỗ nước thoát, người đi lại không ai ghé sợ.

Dọa hay thật ? — Hồi 10 giờ trưa hôm mồng 10 ở phố Dugnay-Trouin trước một nhà kia người đứng xem đông, chuyện trò to nhỏ, hỏi ra mới biết rằng có một thằng lừa lác chồng ngã lên ra giếng tự tử. Trên bờ giếng có cái trụ để quay nước có sẵn dây xích thường người ta vẫn buộc thùng vào thả xuống, rồi xoay trụ ấy thì thùng nước lên. Thằng ta cầm dầu dây xích, ấy đánh đu xuống. Anh chồng nằm trong nhà nghe tiếng trụ quay mở cửa ra xem thấy cái ở của vợ đi anh bỏ giếng-hồi hoảng chạy nhờm xuống giếng quả thấy vợ, vội vàng trí-hô lên rồi lấy cái giỏ thả xuống để vợ ngồi vào rồi kéo lên, thì thằng ta đã bỏi lối bỏ chạy. Cũng may mà giếng ấy nông và cạn, nên không thì còn gì là đời. Hình cảnh như này, sinh ra cái bi kịch trên đây là tại ở anh chồng lương bổng đã ít lại bị con ma A-phiện và Bài cần ám ảnh. Vì vậy vợ chồng ngày nào cũng đánh nhau cãi nhau

Chẳng biết dọa hay thật, chỉ biết rằng những nhà bằng ngày dùng nước giếng ấy đều ăn, nay công phẻ vì thìm đã tắm rồi, lại phải đi quẩy nước ở xa

Đám ma to. — M Jacksang là một nhà phú-thương ở đây đem hôm 12 tạ thế, ông hưởng thọ 64 tuổi, có một con trai

Trước đám tang khi khởi hành người đi đưa, kẻ đi xem nhà quê, kẻ chợ đứng ở ngoài đường đợi đông lắm. Người nhà tang gia mang một thẳng vải trắng và một thùng phong bao bắt có kẻ [illegible] con cửa hồ ai đứng ở gần đấy là đưa một gói phong bao bọc bằng giấy bông điều lộn có 0 p. 20 gói 0 p. 10, một miếng vải trúc bâu trắng dài 1m. ngang 0 m. 20. Khi phát đủ rồi thì Đức-cha vào làm lễ trước linh cữu, 8 giờ rưỡi trước linh cữu để lên xe nguà kéo, kế hoa chung quanh. Lúc linh cữu ra có đốt nhiều pháo lắm. Đi trước 36 câu đội to các thứ vóc mũ và lục soạn, 3 vòng hoa, đến bọn trống kèn, người đi cầu kinh một bàn có bài vị đến cự đạo đi cầu kinh, xe linh cữu có một toán kèn trống sau hai bên có hai người mang pháo, cứ mỗi quãng đường lại đốt, con cháu họ hàng tang gia mặc áo trắng trùm vải đi may sẵn hình như cái mũ, người quen thuộc thì trùm mũ khăng, nhiều người khó g quen cũng thấy trùm mũ đông quá không sao mà đếm được, song le về phần đàn bà cả tiếp đến người đi đưa lần lượt chỉnh lề lắm.

Quan chủa tỉnh đe la Brosse và các qui quan đi đưa đông lắm và các ông phán các tòa thì có MM. Tấn Tâm. Đức, Bouraud, Phúc và Vịnh. Các nhà đại phú thương các nơi xa về và cả hàng tỉnh nhiều lắm không sao kể xiết được, sau cùng có toán lính xong-koc, khăn trắng đeo qua vai cả thảy có 30 người, một người đội coi, hai người thổi kèn lối tang khúc, còn thì đi hàng đôi súng chỉ địa, toán lính này do xong-koc Tchékam xin phép quan trên, hai bên hè người đi xem như nước chảy, hôm ấy trời mưa bão lội mà người vẫn đông. 9 giờ đến Nhà thờ làm đại lễ, tới 10 giờ 15 xong, khi ra giời lại càng mưa to, nhiều qui quan và phu nhân phải lần xe ô-tô theo sau. Đám đi tới nẫu đường người con giai chủ sự, qui xuống lạy các quan, tất cả các người đi đưa đám từ đầu đến cuối, sau mưa to quá nhiều các quan phải trở về.

Hội kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc — Hôm 13 Mai, trước hôm hội, các tòa, các sở, tư-gia thành-phố đều kéo cờ, bên cửa tả đình quan Chánh-sứ đường Jeffre dược một cái rạp kết lá, chung quanh cắm cờ đồng-minh lịch sự — Năm giờ chiều nổi 29 tiếng súng đại-bác.

Sáng hôm 14, đúng 7 giờ, điểm binh. Ở rạp có đủ các qui quan và các phu-nhân, 7 giờ rưỡi quan ba coi các đạo binh đi đến đầu phố để có kèu chào, binh lính hồng súng vui vẻ, ngài đến rạp giơ kiếm chào quan Chánh-sứ và mời quan Chánh sứ đi dạo từ đầu chỉ cuối vòng binh. Hai ngài cùng bận binh-phục. Khi dạo xong hai ngài, đứng một chỗ coi binh riêu lên xuống hai lượt, thật chỉnh-tề, kèn thổi rồi trở về trại. Khi binh đi xong, quan Chánh-sứ mời các quan và các phu-nhân vào phòng khách xơi rượu.

Bốn giờ chiều ở bãi đường nhà thương lấy-linh đã bóng thì, có treo giải to, có một cái rạp là để các qui quan ngồi xem, đến 6 giờ rưỡi mới xong.

Chín giờ rưỡi tối quan Chánh-sứ thết tiệc tâm banh tại dinh ngài, số đó các quan và các phu-nhân đến dự, Dân bản địa có hai ông hội-trưởng và một ông thư ký phòng Thương-mại và hai viên thông-ngôn đều bảo to thì có ông hội-trưởng hội Ái-hữu và ba ông phán Tòa dự tiệc.

Rồi các quan và các qui phu-nhân có mở cuộc khiêu-vũ mãi đến 4 giờ rưỡi sáng mới tan.

Lại một số — Ký báo trước đã nói rằng : quan thổ hiến có ra lệnh cấm cờ bạc ngặt lắm. Ngài có hứa hễ bắt được người nào phạt rõ nặng. Nào có ai bảo ai ? Đêm hôm 17 mải lúc 11 giờ rưỡi quan Cầm cùng đi với 6 người tây từng vào trong một nhà trong xóm kia lại bắt được bọn nữa con bạc đều ở tế chạy trốn, chỉ bắt được 2 người quan Cầm tra hỏi người ấy thì lại ra độ một tá nữa, sáng hôm sau sở Cầm cho đòi cả những người có tên khai đến để lấy khẩu cung. Việc chưa xử, vì quan tọa đi vắng.

Cẩm tạ

NGUYỄN VĂN LÍNH

3268 Route de Huế

MỚI XUẤT BẢN

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(Lịch sử tiểu-thuyết nước Pháp)

Soạn-giả : ALEXANDRE DUMAS

Dịch giả : NGUYỄN VĂN-VĨNH

Mỗi tập 0$15 — Toàn bộ 24 tập, dày bằng ba quyển « Thuyền-tình bể ái ». Giá bán 3$00

Tiền cước gửi là 0$35

Mua mau kẻo hết !

MỚI XUẤT BẢN

THUYỀN TÌNH BỂ ÁI

CỦA

Ông NGUYỄN-ĐỖ MỤC dịch thuật

Dày 466 trang. — Giá bán 0$60 một quyển

Tiền cước gửi là 0$20

Vì quyển sách này nhiều trang, cho nên cân nặng

Bìa đẹp, chữ in rất rõ ràng, dày bằng ba quyển « ÁY AI HẸN NGOÀI THỀ VÀNG »

Bán tại bản-quán và các cửa hàng sách

Mua mau kẻo hết !

TCHE KAM

Bệnh dịch hạch. — Bệnh hạch đã phát khởi được mười hôm nay, người chết nhiều, song họ dấu diếm vì sợ quan trên cho người khám đề và rửa nhà. Bởi sự sợ ngu dại ấy, nên bệnh lây cho người khác mới sinh ra chết nhiều. Thành nay năm nào cũng có dịch bởi nhân số thì nhiều tỉnh thì nhỏ, phố xá hẹp hòi, lâm-sinh cửa xin xít như là trọ mà bần thỉu quá độ. Ở cửa hàng hiện của họ có chút hơi sạch, còn như ở trong nhà thì lụm thụm lắm, họ làm thật là nhiều buổng, như thế trách nào không u-uất, lại có nhiều nhà nuôi lợn gà ở ngay dưới gầm giường ngủ. Năm nào cũng dịch thì chẳng lấy gì làm lạ vậy.

THƯƠNG GIỚI TẦN VĂN

Ngày 26 Mai 1922

Giá bạc

Kho Nhà-nước. . . . . 6 f. 55

Nhà Ngân-hàng. . . . . 6 . 55

Tàu tới tàu đi

Tàu *Eubée* chứng 27 Mai thì ở Haiphong sẽ chạy vào Saigon và sang Pháp.

Tàu *Amiral Latouche-Tréville* ở Djibouti đã chạy đi Colombo ngày 10 Mai.

Tàu *Amiral Ponty* ở Marseille sẽ chạy sang Đông-pháp ngày 25 Mai.

Tàu *Chamboro* ở Marseille đi chạy sang Đông-pháp và Nhật-bản ngày 9 Mai.

Tàu *Armand Béhic* ở Marseille đã chạy sang Đông-Pháp và Nhật-bản ngày 6 Mai.

Đấu giá

Ngày 30 Mai 1922 hồi 10 giờ tại sở Service maritime Haiphong sẽ đấu-giá lấp nốt cái phần giữa con sông Bonnal ra mãi đến cửa Cấm.

Việc làm đáng là 84 514p.00

Ký quĩ tạm 1.400 đồng.

MỘT CÁI HÀM ƠN ĐẶC BIỆT

Nguyễn là tôi có một đứa con gái lên 10 tuổi chẳng may nào phải một bệnh sài lạ thường kê ra khôn xiết. Bà bà lên nuôi đi đủ lại bà lại. Chạy đi ! Chẳng tôi lấy làm kinh sợ vô cùng, mới bắt đầu lang nay đến đàng lang khác mà bệnh vẫn cứ ngày càng nặng thật là bất-hạnh tôi không biết chạy chữa vào đâu được nữa chắc là con chúng tôi chẳng còn hy vọng được ở đương gian chốt nào.

Sau nhờ ơn một người bà con thân thiết của tôi mách bảo cho biết đường mời quan Đốc tờ Le Roy des Barres đến thăm bệnh. Ngài có truyền cho mang vào nhà thương.

May sao ! Nhờ hành phúc nhà tôi, gặp được ông Trưởng ngọc Bửu và ông Lê-Nhiêu là hai viên trưởng Thầy thuốc có lòng quảng đại, chẳng quản công khó nhọc đem hết tài năng trí dũng ra để cứu vớt được con chúng tôi đến nay đã được mạnh mẽ như xưa, vậy thì cái ơn to tát của hai ông ấy chúng tôi không biết lấy gì báo đáp, mà bắt lên cân cho bằng được. Vậy nên chúng tôi phải mượn báo chương để cảm ơn các quan bộ-phận cùng ông Bửu và ông Nhiêu và chúc những hai ông sao chóng được nổng thành danh toại.

Cẩm tạ

NGUYỄN VĂN LÍNH

3268 Route de Huế

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán xin giấy quản báo, chiếu lại thể nào thì biên rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai hào (0 $ 20) bằng tem cũng được) để chi tiền giấy quản báo.

Lệ xí không gửi tiền thay mà xét ra người từ số báo phải trả cũng hợp.

NHÀ NGHỈ MÁT

Tại đầu sen (Thanh-hóa) có nhà nghỉ mát để cho người đẩy và người đaaem theo, thuê cả chẳng hay là thuê ngày cũng được. Có phòng ngủ đủ đồ vật.

Có bán nước Thủy-tinh-cơ-ly Lyonnaise.

Ai muốn hỏi trước thì gửi tem 0$ 20 về hỏi ông Tân-lợi.

Ở phố Paul-Bert, số 48, tỉnh Nam-định và ở phố Thương mại, số 8, tỉnh Thanh hóa.

3261

CÁC CUỘC ĐI XEM SĂN-NHIÊN

Tối thứ sáu :

LIỆT-PHỤ TUYỆT OAN

Tối thứ bảy :

TUYỆN PHỤ NGỌ PHỐ

Ngày chủ nhật :

Nghỉ hát ban ngày

Tối chủ-nhật :

HIỆP-PHỤ THÀNH TIỀN

Tối thứ hai :

LONG HỔ TRANH CẦU

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert

Tuần lễ từ thứ tư 24 Mai cho thứ ba 30 Mai 1922

Ba bức hoạt-động (thời sự, cảnh và chuyện chớp lửa 3 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 bức

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

Các việc lớn trong thế-giới.

LA FAUTE D'ODETTE MARÉCHAL

Phiêu-lưu đại mĩ thuật Đại-pháp

Bi-kịch đặt 5 hồi

HỒI THỨ I và 2

Nghỉ

LA FAUTE D'ODETTE MARÉCHAL

Chấp nối hồi thứ 3, 4 và 5

Tuần-lễ sau sẽ chiếu phiêu lưu

MADAME TALLIEN

Rất hay ! rất lạ !

Từ 1er Avril giờ đi

Ngày nào cũng có nhạc, chỉ trừ tối thứ hai và chiều thứ bảy

NHÀ BA MŨI

65 giây xét 889

Nhà ba mũi cho thuê các thứ xe ngựa, Hiệu giống rằng « M. Tạ-duy-Tư » ở phố Francis Garnier, số 13, Hanoi, mới mua lại của M. Aviat ở phố hàng Vôi, các thức xe ngựa đẹp, bánh caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thời Sais mặc quần áo chỉnh-đốn theo lệ lối đám cưới.

Qui-khách muốn thuê, xin mời đến bản-hiệu nhà Ba Mũi, ở phố hàng Long, số 48, (Route Mandarine).

Có đóng các thứ xe mới và chữa, và bán yên ngựa đồ xe.

Nay cáo-bạch

Bạch-tự, H. V. Bùi-Bích

129

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài quyết báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy nếu lấp-sai đọc nào mua thì gửi tiền cho, bổ không sẽ tiếc giờ phí giấy, mực phí báo quản không trả lời. * Mua báo thì tính từ đầu hoặc giữa một tháng tây trở đi cho tiện.

ÍCH-HỮU THƯ-XÃ

Tổng-cục ở số 18, Phố Mã-Vỹ
Ấn-quán ở số 45, Phố Hàng Bồ } **HANOI**

ĐIỆN-THOẠI SỐ 167

Thưa các Ngài,

ÍCH-HỮU THƯ-XÃ chúng tôi đã mua được cái nhà in ĐẠI-PHONG-DỤC-KÝ ở phố hàng Bồ, số nhà 45, kể từ ngày 4 Mai 1922 mà đi thời chúng tôi nhận nhà in ấy làm của Ích-hữu thư-xã, chúng tôi lại mới nhận được máy in chữ in ở bên Tây gửi về nữa, thực cũ thể làm được hết các việc in. Vậy xin các Ngài có dùng đến việc in sách vở, thư thiếp, giấy má gì thời xin gửi thư cho Bản-xã chủ-nhiệm là :

M. TRẦN-QUANG-HUY

Directeur de la Société ÍCH-HỮU THƯ-XÃ

HANOI

Đỗ Võ Phi, Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

CÁC CHỨNG
ĐAU XƯƠNG VÀ
THẤP

Những bệnh trên đã kể và các chứng sau này như lở tuột máu ra là bởi tại máu sấu. Đàn-bà thì thường có những lúc phải tội vì lúc trở về già. Các chứng ấy có bởi vì máu xấu thành ra độc, có nhiều căn. Vậy muốn cho mau chầy lưu thông, thì nên dùng thứ thuốc:

Dépuratif
Richelet

mà các lương-y hoàn-cầu đều có công-nhận là mạnh là tốt. Dùng thuốc này thì chẳng bao lâu máu mất căn và các bệnh ngoài da như ghẻ lở các nốt mẩn khác mà bệnh giang-mai phải ra cũng khỏi.

Thuốc này bán ở các hàng lục hợp to.

Lúc và giá — Mẫu dọng

OMEGA

CÓ BÁN TẠI:
GRANDS
MAGASINS
RÉUNIS

Nên hỏi giá
của Bản-hiệu.
2074

HOÁN-VĂN

Vẽ tranh, vẽ kiểu và vẽ truyền thần
73, Phố hàng Bông, Hanoi

Mới vẽ xong mấy thứ tranh
TAM-QUỐC RẤT ĐẸP

Mới có các thứ giá-gương mặt đá và giá gương vẽ sơn vào kính lối mới.

Bản-hiệu có vẽ được nhiều thứ tranh thập mục và thuốc theo lối mới, trông rất đẹp và rất nhã, ông bà nào hoặc hiệu nào ở các tỉnh xa muốn mua buôn, xin viết thư gửi, bản-hiệu sẽ tính giá bán buôn.

Này kính
Hoán-Văn hiệu
2066 73, Phố hàng Bông, Hanoi

NỘI PHÁP-THƯƠNG VĂN-TÀI
Số 7, cạnh trường Y-viện

CÓ BÁN: Hai cái nhà thật rộng kiểu mới, số 29, phố Ngọc-thanh định giá. . . . . 2.300 $ 00
CHO THUÊ: Một khu đất rộng 2.046 thước vuông ở đường Bobillet.
Hội ấy lại chuyên trị đã lâu năm về nghề đóng xe rất tinh xảo. Hiện nay mới có thêm được nhiều kiểu tuyệt đẹp và thanh nhã. Hạng nào cũng có giấy cam-đoan chắc chắn.
Ai muốn mua góp tháng hay thuê tạm xin đến đó mà hỏi. Có bán đủ cả các vật dụng làm xe và tính giá riêng cho các hiệu buôn lại.
2065

XE NHÀ AI HỎNG
LỐP (Enveloppes)
Hiệu QUẢNG-HƯNG-LONG
HANOI
Mới có Enveloppes
Chambres à air — Dissolution
hiệu « A. SOLY »
đủ thay vào bánh xe nhà cao xu
Giá rẻ.
Xin mua mau kẻo hết.

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP
CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM
Ed. MONTÈS
Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 24

HÓA-HỌC CHẤT
và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT
Hiệu BORNET-CARD, trị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUTION R. của ông HOLBÉ để chữa n-phiện
SOLUTION R. HOLBÉ
2 $ 50 một chai
Thay thuốc mới — Muốn dùng thuốc này phải nói đến quan Bào-chế người Pháp thì mới có thứ mua được.

Gouttes « MÉTHARSINATE »
1 $ 00 một lọ
Thuốc số sau; tiêm dưới-da, một mũi thường muốn làm việc gì; dùng thuốc này hay làm!

Mấy thứ bán-hiệu hay hơn
Các thứ thuốc nước đựng lọ kín có tiêm vào da như thuốc bổ CACODYLATE DE SOUDE
Thuốc tiêm gọi là 946, trị bệnh Giang-mai
Thuốc ho-sirô SIROP PECTORAL đặc-cổ, bổ-phổi.
Thuốc lào chỉ người lớn dùng được thôi

Thuốc lậu hiệu MONTÈS
thuốc nước = 2 $ 00 lọ 30 viên
thuốc tiêm = 0 $ 75 một chai
Chữa các chứng lậu: chẳng bị mủ; hay có; nước; vachers antiseptiques và thuốc (thuốc biennaccrisées của Đức-hiệu thì chữa khỏi. Thuốc này đã chữa được vô số người phải bệnh lậu.

Gouttes « VIRGINIE »
1 $ 00 một lọ
Trị những bệnh đau ra nước: Kinh nguyệt không đều, hay ra khí hư hoặc đau đớn mình mẩy, nằm đau không; gia sức, uống thuốc này đổi mấu sắc lấy lại màu đỏ tươi mình là dễ thấy liền

ĐỒ BUỘC THUỐC
đồ dùng để trí-nghiệm HÓA-HỌC
ĐỒ MÔ-SÉ
Kính-ảnh, đồ-ảnh, thuốc-ảnh hiệu LUMIÈRE và SCOLA và giấy ảnh, thuốc Citrate và thuốc Brouure
Bán chịu và bán lẻ
Bán rẻ và bán lẻ
« THUỐC ĐẺ RẺ »
0 $ 90 một chai 1/4 litre
Trị bệnh giang-mai mới bị ít mới hay có. Dùng thuốc đã rồi thì nên uống thuốc nước cho tiệt nọc! Dùng thuốc bán rồi cũng nên phải uống thuốc này thì mới chắc khỏi hẳn được! Thuốc nước rất hay, rất quí; nó không hại gì đến sự sinh đẻ, lại lợi cho người ốm bệnh.
Muốn dùng thuốc này trong một tháng thì nên mua một chai lớn 1 litre. Giá có 2 $ 50 mà thôi.

Sà phòng — Chất nhờn
CO BA
Dầu — Nước xức dầu
PACHOD Frères & Cie LYON
2056

PHƯỚC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu rai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, là vì lúc bệnh ấy đang phát đáng sợ, vì nó làm cho bao nhiêu khí giống của thường-xuân ấy là bệnh hoa mắt vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng-mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phủ-tạng và làm cho giảm bớt cả chân-nguyên đi nữa. Nếu thì có bệnh thì khí nào cũng ra thì người khỏe cũng có thể chống lại được, chớ người đã bị thương-hàn nào mấy cũng khó mà khỏi.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu Đầu rai). Dùng thuốc này thì da mặt hồng, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn làm ăn như thường, ăn uống cũng thấy mạnh bội lông.

Chỉ dùng với lý *Dragées Rabuteau*, thì chẳng cần sự gì bệnh và mấy cũng

Có bán ở các hiệu thuốc lớn.
2050

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY
Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG TÂN LÝ ĐI CHỢ BIÊU
Ở ga *Tân-Lý* chạy mỗi 2 giờ rưỡi sáng sớm chuyến xe tốc tàu nhất ở Bắc-ninh và ở Yên-Tử.
Ở *CHỢ-BIÊU* (Phả-Lại) đi hết 1 giờ mười đến ga Yên-Lý vừa kịp chuyến xe tốc về Hanoi và Yên-tử.

Auto-Pontale

ĐƯỜNG VĨNH VỀ HUẾ
Ở *VINH* đi hết 4 giờ sáng đến Đông-hà vừa kịp chuyến xe tốc vào Huế.
Ở *ĐÔNG HÀ* ra hết 6 giờ sáng sau khi chuyến xe-lửa thứ nhất ở Huế ra.

Công-Ty chúng tôi xin trình qui-khách biết rằng: kể từ mồng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên-Lý và Phả-Qui và Phả-Qui ra ga Yên-Lý. — Ở Phả-Qui có 3 phiên chợ H.ẹn buôn bán sầm uất lắm các qui-khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-ty chỗ, tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-ĐôngHà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm ấy, xin liệt qui khách đánh giấy thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giấy thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ-Biêu thì đánh giấy thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Ly gare; — mà đường Vinh-Đông-Hà thì đánh giấy thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare.
2012

Nhà Bán đồ « TÂM-TÂM »
Ở Hà-nội, ở phố hàng Trống.
Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

CÁO-BẠCH

Chúng tôi kính trình các qui-khách biết rằng chúng tôi thuận bán chịu Phốt-phát (Phosphates), đến mùa tháng mười gặt rồi mới lấy tiền, song những các nhà từ mà mua thì phải có gì chắc chắn để gửi chúng tôi làm tin, như là: đồ bán cầm nhà ruộng vườn (Titres de propriétés) phiếu Quốc-trái. (Titres d'Emprunt Français) phiếu Đông-pháp công-thái (Titres d Emprunt Indochinois) vân vân.

Những giấy phiếu Quốc trái, công thái mà chúng tôi giữ để làm tin thì bao giờ cũng vẫn là của những các nhà mua hàng chịu đem gửi; mà khi đến hạn giả tiền mua chịu hàng rồi thì chúng tôi giả lại các giấy mà ấy, mà nếu đứng khi chúng tôi giữ các giấy mà ấy có phiếu nào được mở trăng số thì cứ số ấy cắm thuộc về của người có phiếu đem gửi.

Những các làng đã cải lương rồi mà có những giấy phiếu ấy cũng có thể mua chịu được phốt-phát, muốn biết cách thức mua chịu phốt-phát thế nào thì các làng ấy cứ hỏi lại các tòa Công-sứ.

Kính cáo
SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN.
133, Avenue Paul Doumer,
HAIPHONG.
2085

NGUYỄN-HỮU-THU DIT SEN
HAIPHONG

CÁC ĐƯỜNG TÀU CHẠY SÔNG, BIỂN:

Tàu BẢO-THẠCH (JADE) chạy Hải-phòng, Nam-hải, Bắc-hải, Hongkong
Tàu GIAO-CHỈ chạy Hải-phòng, Nam-định
Tàu ĐỒNG-LỢI chạy Hải-phòng, Nam-định.
Tàu TÂN-ĐỆ chạy Phả-lại (Sept Pagodes), Lâm.
Tàu CÁT-TƯỜNG chạy Hải-phòng Kiến-an.
Tàu CHAMPAGNE chạy Hải-phòng Hongay.
Tàu ĐỆ-ĐỆ chạy Hải-phòng Hải dương.

Những hàng hóa thì phải xếp xuống tàu một giờ trước khi tàu khởi-hành
Ai cần điều gì xin hỏi tổng cục tại Hải phòng
Phố Bonnal số 51 — Phố Tourane số 9
TELEPHONE No 565
2011

CAFÉ, RESTAURANT
HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán lại phố hàng Trống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cũng phố ấy.

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bản-sạn thừa tiếp các qui-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Phụ-quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán
2048

67

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

Nói xong, truyền cho nội-giám vào phòng thuốc theo đơn để cắt thuốc. Bỗng thấy nội-giám tâu rằng:

— Các quan Thái-y không ai bằng lòng theo cái đơn thuốc của quan trọng nguyên cả, nay đâu xin cáo thoái.

Vua *Thành-tôn* chuẩn tâu cho các quan Thái-y lui ra. Khi *Lệ-minh-đường* đã thuốc xong, vua *Thành-tôn* bảo rằng:

— Nhà ngươi nên ngồi lại trong các, để hoặc khi Thái-hậu có sự gì chầu kịp có thể đến ngay được.

Nói xong, truyền nội-giám đưa *Lệ-minh-đường* vào các ngủ. Lại nói với huyền-vũ *Thành-tôn* đốc thúc nội-giám sắc thuốc. Khi thuốc đã sắc được rồi, nội-giám toan dâng để Thái-hậu xơi.

Vua *Thành-tôn* nói:

— Khoan đã! thang thuốc này nếu trang-nghiệm thì chắc bệnh phải bớt nhiều, nhưng chỉ sợ không trang-nghiệm thì khó toàn được tính mệnh Việc này quan-hệ lắm, trẫm chưa biết nghĩ ra thế nào.

Bấy giờ Thái-hậu bỗng sực tỉnh dậy mà hỏi rằng:

— Các quan Thái-y đã bốc thuốc chưa?

Vua *Thành-tôn* nói:

— Quan Thái-y chữa mãi không thấy khỏi. Nay quan Tả thừa-tướng *Lương-giám* tâu có người con rể là *Lệ-quản-ngọc* rất tinh nghề thuốc, xin vào bắt mạch cho thuốc, biện thuốc đã sắc xong rồi.

Thái-hậu nói:

— Thuốc đã sắc xong, sao không đưa cho ta uống.

Vua *Thành-tôn* nói:

— Chỉ vì đơn thuốc này *Lệ-quản-ngọc* làng toàn những vị phát-tán, cho nên chưa dám dâng.

Thái-hậu nói:

— Ôn-bộ mãi không thấy khỏi, hoặc giả phát-tán có khỏi được chăng, cứ mau mau đem thuốc lại đây cho ta uống.

Vua *Thành-tôn* nghĩ thầm: việc này hoặc giả có lòng trời xui khiến chăng, mà nếu có sự gì bất-trắc thì chính là tự ý Thái-hậu đòi uống vậy. Nghĩ vậy, bèn sai nội-giám vực Thái-hậu ngồi ở trên giường, rồi tự mình cầm chén thuốc để dâng Thái-hậu uống.

Khi Thái-hậu uống xong, lại đỡ nằm xuống, lấy mền đắp kín và khép cửa màn lại, vua *Thành-tôn* chờ gần đấy để nghe xem bệnh tình ra làm sao. Một lúc Thái-hậu ngủ thiếp đi, vua *Thành-tôn* trong lòng vẫn áy-náy không yên.

Thái-hậu ngủ thẳng một giấc đến quá trưa chưa dậy, vua *Thành-tôn* nghi-hoặc, lại vén màn lên xem thì thấy bà Thái-hậu nằm ngủ yên giấc, mà nét mặt đã bớt không đỏ cho lắm, mồi công bớt đỏ, trên đầu cũng không nóng như trước.

Vua *Thành-tôn* biết là thuốc đã có công-hiệu, mừng-rỡ bội phần, vội vàng truyền nội giám sửa một mâm rượu đem ra ban cho *Lệ-minh-đường* uống. Bà Thái-hậu ngủ mãi cho đến khi mặt trời sắp lặn mới dậy.

Vua *Thành-tôn* vào thăm, bà Thái-hậu nói:

— Nực cười cho các quan Thái-y mà lại không bằng *Lệ-quản-ngọc*. Bây giờ ta nghe trong mình đã được khoan-khoái, không bức-tức như trước nữa. Từ nay trở đi, nên cứ để cho *Lệ-quản-ngọc* chữa thuốc mà thôi. Ta thấy khát lắm, muốn dùng một chén nước trà, chẳng biết có nên không.

Vua *Thành-tôn* tức khắc ra nói với *Lệ quản-ngọc* rằng:

— Bây giờ Thái-hậu ngủ dậy, nhiệt khí đã lui, muốn dùng *hương-trà*, chẳng biết có nên không? Thánh-thượng lại truyền hỏi quan trọng-nguyên có cần phải vào xem mạch lại để cho thuốc hay không?

Lệ-minh-đường sẽ nói nhỏ với nội-giám để vào tâu. Nội-giám trở vào, tâu với vua *Thành-tôn* rằng:

— Muốn tâu bệ-hạ! quan trọng-nguyên nói là dược-khí đã hành, không nên chữa gấp, để sáng mai sẽ xem mạch lại và cho thuốc. Còn Thái-hậu có khát, muốn dùng nước trà cũng được, nhưng chớ nên uống sâm-trà.

Vua *Thành-tôn* truyền pha nước trà để Thái-hậu xơi. Thái-hậu nằng một chén nước trà, rồi lại nằm nghỉ, vua *Thành-tôn* mới được yên lòng. Đêm hôm ấy vẫn sư. Sáng hôm sau, vua *Thành-tôn* thấy Thái-hậu ngủ dậy, liền sai nội-giám ra mời *Lệ minh-đường*.

Khi *Lệ-minh-đường* vào, vua *Thành-tôn* truyền nội-giám pha trà cho uống, rồi khen ngợi mà rằng:

— Hôm trước trẫm trông thấy đơn thuốc của nhà ngươi, rất lấy làm lo ngại, sau Thái-hậu cố ý đòi uống, trẫm mới dám dâng. Nay nhiệt-khí đã lui, tinh thần khoan-khoái, đêm qua ngủ được yên giấc, nhà-ngươi nên cố sức chữa, sẽ có trọng thưởng.

Lệ-minh-đường tâu rằng:

—Cái ơn tri-ngộ của bệ-hạ đối với kẻ hạ-thần, khi nào kẻ hạ-thần dám không biết lòng.

Vua *Thành-tôn* đưa *Lệ-minh-đường* vào xem mạch lại cho Thái-hậu. Khi xem mạch xong, vua lại cùng lui ra, *Lệ minh-đường* tâu rằng:

—Thái-hậu dẫu đã bớt nóng nhưng tinh-thần chưa tiêu, nay nên dùng « Tích thực phương » để cho tiêu những vị bổ ở trong bụng. Hễ tiêu hết được thì tự khắc tinh-thần sảng-khoái, bấy giờ sẽ ôn-bổ là trừ tiệt bệnh-căn.

Vua *Thành-tôn* nói:

— Nhà ngươi nên dụng tâm mà cứu chữa, đợi khi nào Thái-hậu khỏi bệnh rồi, hãy giở nấy về.

Lệ-minh-đường lại kê một bài « Tiêu thực phương » để Thái-hậu uống. Vua *Thành-tôn* truyền nội-giám sắc lên, rồi đem dâng Thái-hậu. Thái-hậu uống được một lúc lâu thì gọi cung-nữ đỡ dậy đi xí. Bấy giờ trong mình bỗng thấy khoan-khoái mà biết đói. Vua *Thành-tôn* lại truyền nội-giám ra hỏi *Lệ-minh-đường*, *Lệ-minh-đường* bảo nếu cháo cho Thái-hậu ăn

Khi Thái-hậu nằng cháo xong tinh-thần bình-phục như thường, liền cười nói tươi tỉnh mà bảo vua *Thành-tôn* rằng:

— Mẹ còn được trông thấy con là nhờ ơn *Lệ-quản-ngọc* đó. Con nên phải trọng đãi, chớ có phụ công người ta.

Vua *Thành-tôn* nói:

— Người ấy thật là người có kiến-thức, cho nên nghề thuốc cũng rất tinh thông.

Ngày hôm ấy Thái-hậu được vô sự. Sáng hôm sau, *Lệ-minh-đường* lại vào xem mạch, rồi cho uống bài « Ôn-bổ ». Vua *Thành-tôn* bảo *Lệ-minh-đường* rằng:

— Nhà ngươi thật vì trẫm mà phải khó-nhọc! Nay Thái-hậu đã bớt nhiều, trẫm cho nhà ngươi về phủ, nhưng sáng nào cũng phải vào cung để xem mạch bốc thuốc cho Thái-hậu.

Lệ-minh-đường sụp lạy rồi lui ra, lão kiện về phủ. Bấy giờ *Cảnh* phu-nhân và nàng *Tố hoa* đang ngồi mong đợi *Lệ-minh-đường* mà bảo rằng:

— Quái-lạ! không biết cớ sao hôm nay còn chưa thấy về?

(Còn nữa)

Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn
Le Gérant: NGUYỄN-V.-LUẬN